

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četr leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravništvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za ožanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr. dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Prva izdaja te številke je bila zaplenjena, kakor se nam javlja. zavoljo članka: „Ministerska razsodba“. Bil je v njem govor o nemščini na ljudskih šolah in razsodbi naučnega ministerstva gledé ljudske šole v Šmarji. Da trpimo samo mi, ne pa tudi naši bralci škodo, priredimo jim s tem še drugo izdajo. Uredništvo.

Krvava sodba.

V ponedeljek, dne 7. t. m., so imeli v Celji žalostno prikazen, kakor je niso imeli več sem od leta 1852. Bila je sopet potreba nastala pripraviti vešala in potegniti nesrečnega človeka na-nje. Kdo je bil ta nesrečnik? Človek, star še samo 29 let a že je bil dozorel za vešala.

Janez Valentan, iz Trnovca pri Ptuji, na zadnje bival je v Apačah, vasi župnije sv. Lovrenca na Dravskem polju. Ni obiskoval šole a tudi v cerkvi ga ni človek videl, odkar mu je jel rasti mah pod nosom, tem bolj pa je zahajal v krčmo in v slabih tovarišijah je tako prirasel v zločina. Predno je storil svoje zadnje hudodelstvo, bil je že 10krat za voljo kraje, pretepanja itd. prišel v ječo. Kjer je hudobija, tam ne manjka tudi ženstva. Imel je torej tudi Valentan grešno znanje z neko Lizo C. ter je postal oče dveh otrok. Predno bi se bil zadnji narodil, hotel je nesrečni oče nesrečno mater peljati pred oltar a ni več utegnil, ker mu je nevesta poprej povila.

Dne 16. januarija t. l. pa je hotel v resnici priti k poroki. Ženin je imel den poprej še 9 fl. 15 kr. v žepu. Veliko to ni bilo, pa zadosti za gostijo, kakor pristaja ljudem, ki se ženijo „pod marelo“. Temu ženinu pa je bilo to premalo. Zato si je hotel pridobiti več denarja, to pa pri sosedu, starem Mihi Cebeju. Za-nj je vedel, da ima zmerom nekaj denarja, ker je kupčeval z voli. V jutru dne 15. januarija napravi se torej Valentan ob 7ih k Cebeju ter ga poprosi, naj mu meni petak. Cebej je hitro k redu ter seže v omaro po listnico, v tem hipu

pa skoči Valentan na starčka ter ga vrže na tla. V tem ga bije s peto s tako silo v trebuh, da mu izpusti črevesa. Še ne zadosta na tem, divji morilec plane iz hiše ter si poišče bat, da ga pobije z njim popolnem. Ko se vrne z batom v hišo, sloni že starček ob peči, držeč se za klop, morilec mahne z batom in maha mu po glavi tako dolgo, da izdihne starček svojo dušo. — Morilec vzame na to listnico, ki je bila starčku padla na tla ter gre kupovat — vina za gostijo. Vino je sicer še kupil, a domov ga ni več spravil, kajti žendarji so ga še na poti s te kupčije zajeli ter odvedli na Ptuj v ječo. Dne 21. februarija je bila za tem obravnava v Celji pred porotno sodbo in morilec je dobil sodbo na vešala. Prosil je sicer za pomiloščenje, toda ni se mu podelilo in v nedeljo, dne 6. maja, naznanila mu je c. kr. okr. sodnija, da pride drugi den ob 6ih na vešala.

To naznanilo je morileca pretreslo, tega se ni nadjal. Omahovaje je taval nazaj v ječo, bil je skorej brez vse zavesti, ko je va-njo prišel, potem pa se je malo pokrepil, kadil je smodko in tudi malo vina je izpil. Ko so ga vprašali, kako se počuti, rekel je žalostno: Strašno, težko mi je pri srci. Popoldne se je moral vleči, trla ga je mrzlica. Ko pride č. g. Lj. Hudovernik, kaplan v Celji in ob enem spovednik jetnikov, k njemu ter mu je povedal, čemu da je prišel, tedaj se je ves skesan spovedal — vedno v solzah — in postal je poslej ves miren. Ob enem poprosi č. gospoda, naj piše njegovim starišem ter jih prosi odpuščenja, kar pa bi imel erbijske, to bi naj izročili njegovima otrokoma. Žalostno volilo!

Po noči ni mogel spati, malo je zadremal od 3³/₄ do 4¹/₄, tedaj komaj pol ure. Ob 6ih pride za tem rabelj s hlapcema k njemu, da mu zvežejo roke. Na dvorišči c. kr. okr. sodnije nastavi se kompanija c. kr. vojakov, razun teh je smelo va-nj le še 80 ljudi. Hitro po 6ih prikaže se rabelj s hlapcema, za njimi dva žendarja z hudodelcem na sredi. Ta je molil ter

vedno ponavljal: Jezus, Marija in sv. Jožef! Poleg njega je stopal č. g. kaplan s sv. razpelom v roki ter ga je tolažil. Trije jetničarji so bili zadnji v tej žalostni procesiji.

Sedaj reče predsednik sodnijskega zbora rabeljnu: „V imenu postave izročim Vam Jan. Valentana, storite z njim po svoji dolžnosti!“ Na to stopa Valentan med molitvo k vešalom, tu ga privežejo čez rame in pleča z vrvjo in ga privzdignejo. Rabelj stopi na vzvišeno mesto, vrže mu vrvico okoli vrata, morilec gleda še vedno na sv. križ ter moli vzdihovaje. Na to potegneta hlapca vrv, morilec izgubi zavest in v 6 minutah je mrtev. Rabelj se prikloni ter naznani, da je morilec mrtev.

Vojak zaropoe „k molitvi“ in v smrtni tihoti izpregovori g. kaplan nekaj besed, da je izpolnjeno. Valentan se je s skesano smrtjo spravil z Bogom in s svetom. Ko moli „Oče naš“, začne se v hipu neko gibanje med gledalci, vojak je bil omedlel.

Mrtvo truplo je bilo viselo eno uro še na vešalih, potem pa so ga sneli ter zapeljali na pokopališče. To je žalostna prikazen, tak je konec hudodelca!

Slovesnost v spomin 40letnega vladanja Njih Veličanstva cesarja Franca Jožefa I.

(Dalje.)

Drugi dan, dne 15. aprila prišlo je, kakor malokedaj, prav mnogo faranov k ranej božjej službi. Nadejali smo se, da nam bodo častiti g. župnik po pridigi, ali pa g. nadučitelj po sv. meši zunaj cerkve naznanili, kaj in kako se bo vršilo. In res; po pridigi in njej sledečih navadnih naznanilih za prihodnji teden, obstali so častiti g. župnik na prižnici. Nekoliko trenotkov stali so veličastno, resnobno, potem pa so pričeli blizo tako-le govoriti: „Spoštuj očeta in mater, da boš dolgo živ in da ti bo dobro šlo na zemlji! — Tako se glasi četrta božja zapoved. Ta zapoved pa ne zadeva samo otrok in pa starišev, temuč tudi vse podložne in vse njihove duhovnike in deželne gosposke, kakor tudi učitelje in vse tiste ljudi, ki so zavoljo svoje starosti in veljave vredni časti. — Podložni so dolžni proti svojim vikšim in predpostavljenim tako zadržati se, kakor otroci proti svojim starišem. Podložni pa smo vsi, in moramo tedaj, da se zopet drugih besedi poslužim, dati Bogu, kar je božjega in cesarju, kar je cesarjevega. To smo kot vrli kristjani in zvesti državljani vselej storili, storimo in hočemo tudi vselej storiti. To smo pokazali v začetku letošnjega leta, ko so vidni poglavar svete katoliške cerkve, „sv. oče papež“, obhajali 50letnico, kar so duhovnik, ko so namreč služili zlato sv. mešo. To redkost obsluževal je ves katoliški svet, tudi naša fara storila je, kolikor nam je bilo sploh mogoče. Letos pa še bomo

imeli enkrat priložnost, pokazati enemu posvetnih vladarjev udanost in zvestobo svojo, namreč našemu presvitlemu cesarju Francu Jožefu I., ki bodo letos obhajali 40letnico svojega cesarjevanja. Tudi za to redko slovesnost pripravljala se cela avstrijsko-ogerska država — naša domovina. Vse dežele, vsi okraji, da celo vsaka fara obhajala bo letos 40letnico vladanja našega premilega vladarja ter prosila posebno na dan vršujoče se svečanosti nebeškega Očeta, da bi nam ohranil našega občnega očeta, skrbnega vladarja še mnogo let. Tudi mi nočemo vzadej ostati. Mi bomo to slovesnost vže danes popoldne obhajali. To pa na tak-le način: Na cerkvišču postavili bomo v ta spomin dve lipi v navzočnosti krajnega šolskega svetu, občinskih zastopov, šolske mladeži in faranov, ktere tukaj prav vljudno vabim, da pridete danes k večernicam ter se vdeležite nameravane slovesnosti.

Našej šolskej mladeži pa hočemo ta dan posebno prijeten storiti: podarili jim bomo nekaj za prigrizek, pa morda še kakšno pijačo. Ker pa bomo pri vsem tem stroške imeli, tedaj bomo tudi danes izigrali tri „cesarjeva sadna drevesa“. Vsako drevo bode imelo 90 srečk. Vsaka srečka pa bo stala 5 kr. Ko bodo srečke poprodane, se bode ena izmed devetdesetih žrebala (vlekla.) Kedor bode tisto pogodil (zadel), taisti bo dobil eno cesarjevo drevo v spomin; naj si ga posadi, kedor bo tako srečen, doma na najlepšem kraju.

Za čisti donesek bomo potem kupili knjig za šolarsko knjižnico.

Priporočam Vam, da pridno kupujete srečke, posebno pa tisti, ki imate otroke za šolo; kajti, kar storimo, storimo presvitlemu cesarju na čast, našej mladeži in sami sebi pa v spomin in korist!“

(Dalje prih.)

Gospodarske stvari.

Sadno drevje in keabri.

Sadno drevje se kaže letos iz velike večine lepo in če ne bode uime, bode jesen vesela za kmete, ki ga gleštajo. Žal, da sta dva sovražnika sadju že tu — gosenice in pa keabri. Kjer niso lani jeseni ali vsaj letos spomladi oberali drevja ter goseničjih gnjezd sežgali, tam je že vse polno gosenic in je sedaj se ve, da le težko jih odpraviti z drevja, toda nekaj še le pomaga, če se pridno lotiš dela ter obraš drevje.

Veliko težje pa je še s keabri, kedar se prikažejo. O njih piše se „Dol. Nov.“ to-le v opominj, naj jih vkončuje kmet, kjer le more do njih. — Letos imamo kebrovo leto. To je zopet prava nadloga kmetovalcu. Keber jel je že pred dvema mesecema riti izpod zemlje in že takrat smo rekli, da bode ta požrešni škod-

ljivec letos v velicah množicah uničeval in klestil sadno, pa tudi drugo drevje.

In res je tako. Celi roji brenčečih kebrov obletavajo sedaj v mraku naše drevje in iščejo primerne paše. Kjer obsedejo, tam sklestijo in požró vse križem listje, cvetje in mladi sad. Izmed sadnega drevja diše jim posebno češplje in slive, na njih nahajamo sedaj cele gručé požrešnih kebrov. A s tem še škoda, ki jo dela keber, ni pri kraji, da nam poklesti sadno drevje, marveč keber še stori škode tudi s tem, da zaležejo njih samice vsaka do 30 črvov ali ogrcev. Kdo ne pozna teh debelih požeruhov? Oni izpodjedajo vsakovrstne sadeže in delajo veliko škodo na njivah, po travnikih, po vrtovih pa tudi po drevesnicah.

Le-te črve je zalegel keber ali prav za prav kebrovica in iz njih postanejo v treh ali štirih letih sopet požrešni kebrí. Gotovo je torej keber hud sovražnik kmetovalcem. Njih dolžnost pa je tedaj, da ga zatirajo, kjer so le kos do njega. To pa se izgaja najlezje in največ izdaja, ako ga pokončamo v kebrovih letih, kakoršnje je letos. Zatiramo pa kebre s tem, da jih tresemo z drevja, pobereimo in pomorimo. Najlezje se opravlja to delo zgodaj v jutru, posebno še, če je vreme mrzlo, deževno ali oblačno. Takrat visé kebrí pol mrtvi, otrpneni na vejah dreves, lahko jih tedaj spravimo z malim stresom z drevja.

Kaj dobro je, če se razgrne pod drevo kaka rjuha ali kaj druga, da se ležje poberejo, kedar padejo z drevesa. Nabrane kebre je združiti ali pa, kar je ležje, poparimo jih s kropom, da poginejo. Take jedó kokoši pa tudi praseta kaj rada, so pa tudi za gnoj, če jih pomešamo z apnom in jih spravimo na kompost. Z otresovanjem pa ni, da smo mudni, pričeti ga je treba, brž ko se keber prikaže. Tako zabrani se še najgotovše zalega črvov. Otresujmo pa drevje toliko časa, dokler je še potrebno, to je, dokler še je kaj kebrov na drevji.

Po navadi trpi to tje do druge polovice meseca majnika. Otresati pa je treba ne samo sadno drevje, ampak tudi drugo, grmovje in sploh drevesa, ki rastejo na robu bližnjih gozdov. To delo pa je potrebno in sicer skupno se naj godi, sicer ne izda veliko. Če eden pokončuje kebre, drugi pa drži roke križem, ostane delo polovičarsko in ne hasni veliko. Eden bi se torej zastonj ubijal s tem delom, treba je, da sežejo sosedje vkup ter gredó nad tako hudega sovražnika. Cele vasi, cele občine in celi okraj naj si sežejo za to v roke.

Naj se odvrne neprecenljiva škoda, ki jo ta požeruh včini na drevji in celo na polji, treba je neizgibno, da se združimo v pokončevanje njegovo. Priložnost zatirati kebra ima pač tudi ljudska šola. Ne vidimo sicer radi, če plazi naša deca po drevji, tu pa bi ji radi

prezrli, če spleza izmed srčniših fantov kateri na višje drevo, ki se ne da drugače stresti.

Opomenimo pa še k temu, da obstoji celo dež. postava iz leta 1870 za pokončevanje kebra. Zupanu je naročeno, da jo skliče dvakrat v letu, v oktobra in februarja. Škoda, če ne stori tega, še večja pa, če ga ljudje ne ubogajo.

Sejmovi. Dne 9. maja v Arnožah, v Bralslovčah, v Konjicah, pri sv. Lovrenci v slov. gor., na Bregu v Ptujih in v Imenem. Dne 10. maja v Jarenini in pri sv. Primoži. Dne 12. maja na Ptujski Gori, na Planini, v Poličanah in Slov. Gradci. Dne 14. maja, pri sv. Lovrenci na kor. žel., v Poličanah, v Središči, v Reichenburgu in v Velenji. Dne 16. maja v Šentilji v slov. gor., v Vojniku, na Pilštanji, v Imenem in na Bizeljskem. Dne 17. maja v Artičah, pri sv. Marjeti na Pesnici in na Bregu v Ptujih. Dne 18. maja na Ptujski gori.

Dopisi.

Iz Podove na Dravskem polji. (Požar. Prošnja.) Požar v tukajšnji občini se je dne 1. maja v noči ob 2. uri pri posestniku Francu Ogrizeku v zadnjem delu poslopja ogenj vnel in je v pol ure 13 poslopij do tal pogorelo. Požarna bramba v Račah je odstranjena pol ure od naše občine in ni mogla k začetku prihiteti in o polu tretji uri pa so kaj marljivo segli po orožji. Hvala jim za njih trud! Požigalca imajo na sumu. Ali mogoče je, da ne bo pravi. Ljubi Bog pa daj, da se krivi izda, da nedolžni ne trpi! Ubogi ljudje, ki imajo le za malo zavarovana svoja poslopja, bodo prisiljeni z dolgovi obložiti svoja imetja. Vsled velikega vetra rešili so si komaj svojo živino in nekateri celó brez živeža in obleke, so komaj svoje življenje oteli. Škodo so cenili c. kr. okrajni glavar, baron Hein in cenilni možje nad 19.850 gld. Oh hudobna roka, kaj si storila! Kedaj boš to povrnila, kaj pa trpljenje ubogih ljudi in živine! Naj bo Bogu pritoženo, zaupamo še tudi radodarnim rokam slovenskega naroda.*)

A. Mlakar,
občinski predstojnik.

Iz Slatine. (Nezaupanje.) Ni še pol leta, kar so tako zvaní Slatinčani po svojih občinskih očetih svoje nezaupanje odrekli nekterim možem, ki niso do njih imeli toliko zaupanja, da bi jih bili volili v občinski odbor. Kar pa v Slatini izvira, razpošiljajo po svetu, če je le mogoče. Toraj so tudi ta nezaupni sad truda svojega razposlali med svet ter, kolikor je nam znano, razglasili ga po časnikih Celjskih, Mariborskih, Graških in Dunajskih. Opisali so one samovoljneže natanko po imenu in

*) Uredništvo rado vzprejema mile darove za le-te nesrečne pogorelce. Ured.

stanu s priporočilom, naj bi jim tudi tujci odrekli zaupanje svoje. No, kdor drugim jamo koplje, sam v njo pade. Ni bilo treba dolgo čakati, že smo res brali v časnikih, da je pri tujcih zgubil zaupanje — župan, ki je dal ono poprano nezaupnico v svoji občinski kuhinji sprazniti. Za sedaj pa je še potolažil nemirne valove, da ga niso požrli. Drugi, z županom istega imena in mišljenja, zgubil je celo do samega sebe vse zaupanje in vest je prišla iz Gradca, da se je raji vstrelil. Zdaj pa že zopet beremo: Gosp. M. Löschnigg, krepak korenjak v nemški kulturi, zaupni mož Slatničanov, trgovec itd., napovedal je konkurs. Na tujem so mu manj zaupali, kakor doma. Prišli so ter mu hišo zapečatili. Ko bi se hoteli spominjati, lahko bi še našli nektere, ki so bili pred tolikim in tolikim časom že tudi prišli pri tujcih ob zaupanje; a ker imajo, bodi-si pod imenom žene ali sinov ali dedičev, zopet zaupanje na Slatini, jim ga nočemo kratiti. In ko bi hoteli verjeti, pravijo tudi, da bodo nekateri izmed na Slatini zaupanje uživajočih mož zopet na tujem prej ali slej zaupanje zgubili. Kam pa bo prišlo, če bo Slatinsko zaupanje tako ginilo pri tujcih? Vendar pa smo lahko prepričani, da taki ljudje ne bodo nikogar drugega ob zaupanje spravili, če mu tudi odrečejo svoje zaupanje.

Iz Ljutomera. (Pokopališče.) Osoda vsegamogočnega Boga me je privedla na lepi mirodvor Ljutomerske župnije, kajti pogrebal se je dober posestnik iz vasi zgornjega Krapja. Gosp. L. Kosi, kateri je z dobro konjerejo ob premiranji in na dirkalski stezi znal prekositi marsikaterega. Na mirodvoru, kakor je sploh znano, se dobremu zemljanu vzbujajo srčna čutila, katera vodijo duševne moči, da se rosi trpka solzica po strahotnem obrazu in tako se je tudi ta dan 29. aprila. Ako je človek par grobov pregledal, videl je, da so stali trije križci na enem grobu in ako je človek poprašal, dobil je za odgovor „da je Bog hotel tako, da v njem počivata dve sestrici in bratec, otroci J. Valpotiča, kmeta iz Noršinec in s tem je končana ena vrsta poprečna. Zada v slednji vrsti pa je gomila nepozabljive stare babice, Sagaj iz Noršinec, katera je dosti dosti otrok spremljala k zakramentu sv. krsta. Zraven nje pa počiva nam nepozabljivi dr. J. Mravljak iz Ljutomera. Izvrsten rodoljub in pravicodajen mož v svojem opravilu, kajti rad je rekel strankam: „Rajši storite reč tako in tako, da vas ne bo dosti koštalo“, kajti ni imel namena ljudi odirati, ampak jim do blagostanja pomagati. Daj Bog, da mu dobimo dobrega naslednika. Za Mravljakom pa trpimo veliko izgubo. Zraven njega počiva že prej omenjeni Kosi, in nad njim v prejšnji vrsti pa njegov veliki prijatelj in sosed A. Rus, tudi kmet in dober

rojar z zgornjega Krapja. — Letošnje leto sta si delala dosti načrtov za svoja gospodarstva, zdaj pa ju je osoda božja odločila v gomilo, da si tam spočijeta svoje trudne ude. Pred nekolikimi leti je se pokopališče za več hektarov raztegnilo, katerega so č. g. Franc Šrol, bivši župnik z dovoljenjem knezo-škofovim blagoslovili in zdaj se je že prostor napolnil in je potreba nanesla, da se je letos zopet za več hektarov morala ograja prestaviti in se več zemlje v pokopališče odločiti. — Ozimino smo imeli v spomladi slabo, zdaj pa se je precej zgostila in se nam po polju lepo kaže. Pomurski.

Od Sv. Ane v Slov. Goricah. Ob priliki zlate maše najimenitnejšega Jugoslovana: mil. g. Strossmayerja je poslala narodna občina Kremberg to-le častitko, v kateri slavnega biskupa imenuje častnim občanom: „Njih prevzvišenosti, premilostljivemu gospodu Josip Jurij Strossmayerju, knézovladiki v Djakovem. Znane so nam zasluge Vaše za celo — Jugoslavijo, slišali smo o Vašem blagem srcu! Zatoraj Vas ob priliki Vaše zlate meše podpisani imenujemo častnim občanom! Dal Bog, da bi se Vaše zlatomešniške časti veselili še mnogo, mnogo let! Živeli! Živeli! Vsi Vaši pokorni slugi“. Sledé podpisi. — Na to častitko je mil. biskup predstojniku g. Alojziju Orniku odgovoril naslednje premile besede: „Slavnomu občinskemu zastopstvu na Krembergu, koje me je prigodom zlatne moje mise izvolilo imenovati častnim občanom Kremberžkim, izporučujem oviem najtopliju svoju hvalu. Bog dragi blagoslovio slavnu občinu a sve njene čestite občinare svakim dobrom obilno nadario! Bog dragi još većma sblizio jednokrvnu, jednovjernu i skoro jednojezičnu braću Slovence i Hrvate; dao im, da polučé plemenite one svrhe, na koje ih previdnost njegova od viekova jur zove, kako bi slavnu i čuvenj na svoju korist a na ničiju štetu bili! Želeći dragoj braći Slovencem svaki napredak i preporučujući se njihovej ljubavi ostajam im vazda brat i prijatelj Strossmayer, biskup“. — To so gotovo lepe in krasne besede častitljivega starčka zlatomašnika, Bog daj, plemenitega Jugoslovana, v to svrhu zakličemo: Bog živi še mnogo let diko Jugoslavije, preč. g. J. J. Strossmayerja! V—j.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Dunaj dobi nov spomenik. Napravlja se cesarici Mariji Tereziji in sicer na lastne stroške svitlega cesarja. V nedeljo, dne 13. t. m. se razkrije in bode navzoča vsa ces. rodbina. — Jurij vit. Schönerer, glava bauernvereina, je bil v soboto obsojen na 4 mesece težke ječe in izgubo plemenitstva. Vdril je bil na čelu 28 mladih ljudi v uredništvo necih židovskih novin; peklo ga je bilo,

da so te novine prerano, torej krivo naznatile smrt nemškega cesarja, starega Viljema. Le-ta pa mu je bil neki „naš cesar“. — Drž. zbor ne pride nič kaj naprej z drž. proračunom, z vsilo bliža se razgovor v naučnem ministerstvu sedaj že koncu, ali ka-li, Bog zna, kaj še pride! — V Gradci ste dve c. kr. višji gimnaziji a obe ste v najetih hišah, sedaj pa dobite lastno poslopje. Stali boste kacih 300.000 gld. — Pri Lipnici so zajeli v unem tednu tropo ciganov, ki so že dalje časa ondi kradli, kar so mogli. Spravili so jih pod ključ še-le, ko so tri ranili, dva sta že vsled teh ran umrla. Zakaj jih pač spušča gospôska prek meje? — Slov. Korošci so poslali iz Celovca posebno zahvalo slov. drž. poslancem na Dunaji. V njej se poudarja, da so jim gg. poslanci, izlasti pa kanonik Klun iz srca govorili. — Šulverein sega zmerom dalje v slov. Koroško. V svoji zadnji seji pa je sklenil, da še priredi v nekaterih občinah „ljudsko knjižnico“. Bog varuj slov. ljudstvo knjig, ki mu jih ponuja šulverein! — V Ljubljani se namerava zveza vseh kranjskih društev za požarno brambo. Taka zveza menimo, da ni slaba. — Kakor je znano, biva skorej po celem Kranjskem velicijam pod zemljo, več teh bodo pa sedaj zvezali, da se odteče voda hitreje. To utegne tudi za barje ali močvirje pri Ljubljani postati koristno. — Slov. uradovanje po Goriškem prodira, toda le po času. C. kr. okr. glavarstva pa tudi okr. šolski sveti še niso v vrsti teh, ki dajo odgovor slovenski, če je prošnja slovenska. — V Dornbergu pri Gorici je v nedeljo razstava vina, ki se pridela na Krasu. — V Gorici so te dni volitve v mestni zastop, stranki ste dve, toda obe laški, slov. volilci pa menda ne gredó navolišče. — Procesija na slavo sv. Očetu je bila zadnjo nedeljo iz Trsta v Milje. Kakor piše „Ed.“, bila je procesija lepa in znamenje, da še živi ljubezen do sv. kat. cerkve in nje poglavarja v prav mnogih srcih. — „Assicurazione generale“ ali Tržaška zavarovalnica ima še tudi pri nas več zavarovancev. Njim naznamo, da je ta zavarovalnica splačala lani 10,099 647 gld. škode, pri vsem tem pa še ima za to leto 705.683 gld. dobička. — Morilca V. Maffeja, ki je umoril, s pomočjo mlade ženske, svojega prijatelja Mozetiča, so v petek, dne 4. t. m., obesili. Umril je pa skesan ter je britko obžaloval svoje dejanje. — Prof. Spinčič, poprej v Kopru, sedaj v Gorici, je neljub Italijanom v Kopru ter bi mu radi odvzeli poslanstvo za dež. zbor v Kopru. Sklicujejo se na to, da nima v Istri več volilne pravice, torej tudi ne do kake izvolitve. — Na severni strani Ogorske kraljevine treba bode novih cest, ki so važne za vojaštvo. Pravi se, da ne bode veliko nasprotovanja v ogorskem drž. zboru zoper nje.

Vunanje države. Pri sv. Očetu so bili te dni romarji iz kat. Španije, bili so tudi pri njih sv. maši. — Italijanski kralj in kraljica sta se pripeljala v Bologno, kjer je velika razstava obrtnijskih in gospodarskih stvari. — Mesto Rim dela pridno dolgove, odkar je kralj Humberto v njem gospodar. Letos mu poldrugi milijon lir primanjkuje. — V Barceloni, španjskem mestu ob morji, je velika razstava, navzoč je pri njej tudi nadvojvoda Karol Ljudevik. — V Parizu objavlja „zveza domoljubov“ — da je general Boulanger načelnik „narodne stranke“. Vidi se torej, da dobiva general čedalje več tal v ljudstvu. — Predsednik republike, Sadi-Carnot, kaže se poslej v drugi barvi, prijatelja sv. cerkve, to pa se ve, da ni po volji možem, ki imajo oblast v rokah, ali tudi škofje so še oprezni; že vedó, zakaj. — Irski poslanec, O'Brien je obsojen na tri mesece ječe za voljo govora, ki ga je imel v Longhrei. — Kraljica Viktorija se je že vrnila iz Berolina. — Nemški cesar se čuti bolje, to pa ne daje upanja, da ozdravi. — Minister Puttkamer menda odstopi, kajti drž. zbor se ustavlja njegovim naredbam. — Ruski car je izdal povelje, da se naj napravi prihodnje leto ljudsko štetje. — Vojaških beguncev iz sosednjih držav ne trpi poslej Rusija, če se ji zdi njih življenje sumljivo. — V ponedeljek, dne 7. t. m. je v Bukureštu, glavnem mestu Rumunije, vstrelje prejšnji redar mesta dvakrat v okno kraljeve palače. Ko so ga prijeli, rekel je, da je strel veljal kralju. Mož je ali ud kake zarote ali pa je vznorel. — Princ Ferdo Koburški še potuje po severni strani Bolgarije in trdi se od njegove vlade, da ni v celi Bolgariji nikjer ustaje, toda od drugod se zatrjuje, da je na desetih krajih ustaja in še da bojda narašča, ne pa da izgine. — Srbski kralj in kraljica prideta na konci tega meseca na Dunaj, to pa menda za to, da se določi, na katero vseučilišče se naj pošlje nju sin. — Prejšnji minister general Gruić je dal slovo vojaški suknji. — Turčija ima iznova sitnobe, sedaj s patriarhom iztočne ali razkolniške cerkve. Le-ta tirja od Turčije, naj sopet nastavi one škofe, ki jih je ona odstavila. — Z Grčijo spravlja se sedaj Turčija ter ostane nje poslanik v Atenah. Bili so ga že poklicali v Carjigrad, pa so preklicali to povelje, ko so videli, da ni bilo to po volji Grčiji. Bog zna, kake spletke tiče v tem! — Na otok Kreta pride nov turški glavar, doslej je bil poslanik v Parizu. Bo-li srečniši, kakor je bil doslenji? Strune med muhamedanskim in krščanskim ljudstvom so bolj, kakor le kedaj, napete. — Iz Massave se je general San-Marzano že odpeljal v Rim Vročina je že huda ob Rdečem morji in vojska bi ne bila več mogoča.

Za poduk in kratek čas.

Zlatomešnik sv. oče Leon XIII. in slov. rimski romarji.

(Dalje.)

Kakor roja, ki se za človekom vsiplje, sva se zdaj komaj vtegnila beračev otepati.

„Sveta hišica“ stoji sredi prostorne, lepo zidane cerkve. Da me je srce tiralo naravnost v tisto hišico, v kateri so nekdanj Jezus, Marija in sv. Jožef v Nazaretu živeli, to si pač lahko mislite. Ko se stlačim v kapelico, padem na kolena in pozdravim Marijo: Zdrava Marija, milosti polna, Gospod je s teboj! Prvo-krat jo je nekdanj nadangelj Gabriel v tej hišici ravno s temi besedami pozdravil. In zdaj koliko zvonov po celem voljnem svetu vsak dan „Zdrava Marijo“ odpoje, in koliko „Češčena Marij“ zmoli ves krščanski svet den za dnem! Bog je kedaj Abrahamu djal: „Poglej nebo in preštej zvezde, če jih moreš: toliko bo tvojega zaroda“. Prav toliko je zdaj Marijinega zaroda — Marijinih otrok.

Ker so romarji že preveč v nemar po meni hodili, vstanem in grem v žagrad čakati na sv. mešo. Naši redarji so modro vkrenili, in že pojdoč so kocke odločile, po kateri vrsti, da bomo meševali; drugači bi se menda res stegli, ker nas je bilo veliko nad sto duhovnikov. Meni je bila sreča mila. Že tretji sem meševal pri velikem altarlju, dokler je veliko gospodov še ob štirih in petih popoldne meševalo. Užalilo me je, da pri tej sloviti cerkvi ni pravega reda, kar je pobožnost jako motilo. Po mojih mislih pri tej cerkvi ni zdrave glave, ni pravega gospodarja, zato pa vsak dela, kar se mu ljubi. Vse naj se pošteno in po redu godi! Nestrpljivo za naše oči je tudi, da tam duhovniku alba sega le do kolena. Po sv. meši mi prijatelj reče: Da bi se ti danes videl pred altarljem, kakšen si vendar bil!

Ko se romarji popoldne po mestu razidejo, hitim jaz občudovati svete hišice. Stene od znotraj so še prvotne, bolj črne, na mestih ometane, na mestih pa že gole. Zunaj je hišica z dragim marmorjem obzidana. Stara streha in kar je bilo lesenega pri hišici, je pokopano pod altarljem. Zdaj je obok zidan in hišica je nekoliko vzdignjena, da ima prekrasni altarlj tudi dostojno visokost. Poljubovali smo za altarljem molitveni stol Marijin; omara Marijina je skrita tik altarlja v lepi, novi omari. Radostno smo gledali troje skledic, katere so sv. rodbini pri obedu služile, in smo devali v nje spominke, da nam jih je duhovnik blagoslovil. Drago okinčana podoba Marije s Sinekom na altarlju je izrezana iz cedrovega lesa; obraza sta po šarosti očrnela. Na severni strani zunaj je v marmor vsekani napis:

Druga svetišča postavljali so
Naši očetje po svetu okrog,
Toti tempelj svetejši je,

Angelji so ga postavili, Mati in Bog.

Cerkev ima bogato zakladnico, v kateri kraj stên stojijo visoke omare, ki segajo gori do stropa, ki so vse založene z različnimi zakladi in darovi. Dosti časa sem trebal, da sem jih enkrat površno pogledal, kdo bi jih tedaj vtegnil popisati? Meni sta zanimala zlasti dva zaklada, in sicer krona in žezlo švedske kraljice Kristine, duhovite hčeri luteranskega kralja Gustava Adolfa, ki je l. 1655 slovesno prestopila v kat. cerkev, ter ob enem kraljevsko krono odložila in darovala Mariji v Loreti, ker bi kraljice katoličanke švedski mogotci na prestolu več ne trpeli. Človek bi rekel, da jej je Marija v nebesih že lepšo krono povrnila. Še bolj čuden je dar nekega ribiča iz jutrove dežele. Ribič je iskal bisere na dnú morja, pa ni bil kaj srečen. Stori tedaj obljubo, da prvi biser, katerega najde, hoče v Loreti Mariji darovati. Še tisti den vlovi veliki biser, na katerem se lepo vidi podoba Marije in Jezuseka. Še lepša je podoba božja na dnú našega srca; Bog ne daj nje umazati ali oskruniti.

Ob štirih so imeli tamošnji duhovniki slovesne latinske večernice. Vse jim je šlo tako naglo od rok in raz jezika, da skorej ni bilo spodobno. Mogoče vendar, da krivo sodim; laška kri je pač bolj vroča in se hitreje pretaka, kakor naša. Ostudno se je obnašal moški pevec na shodih, ki je prvi glas pel. Kako je sukal glavo in oči preobračal, in si zraven celo cerkvo spregledal, ali ga ljudje kaj občudujejo ali ne. Navadno tudi pri nas kaka gizdava deklina le na koru kokodaka, a doli v cerkvi ne more in noče ziniti. Na koru naj žveglje pojejo, deklina pa v cerkvi. Na kor deklin ni treba vabiti. — Basta!

Smešnica 19. „Ne boste“, pravi dijak očetu, „ne boste mi verjeli, pa je vendar-le resnica. Z vso silo sem pripravil včeraj čevljarja, da je vzel od mene petak“. — „Kaj praviš!“ čudi se oče. „Meni pa je pisal, da te bode pri ravnateljstvu tožil, če ne dobi kmalu denarja“. „O“, odvrne sin, „to še tudi zdaj hoče“. — „Kako to?“ sili oče. — „Terja“, meni sin, „terja še ostalih 25 goldinarjev.“

Razne stvari.

(Ljubezen sv. Očeta.) Sv. Oče so poslali vsakemu naših romarjev, ki se je vozil z Graškim vlakom, prelep spomin. Včeraj je dobil preč. g. kanonik dr. Križanič sedem in dvajsti srebrnih svetinjic, da jih razdeli med romarje. Svetinjica ima velikost našega srebrnega goldinarja, na eni strani je podoba zlatomešnika Leona XIII., na drugi strani sv. križ na obla-

kih. Romarji, ki pridejo večkrat v Maribor se naj osebno pri preč. g. kanoniku oglasijo. Bolj oddaljenim pa se bodo svetinje po pošti poslale.

(C. k. uradnije.) Kakor gre glas, pride k malu ukaz c. kr. gosposkam, da mora vsak uradnik c. kr. uradnij, obleči se v cesarsko, to je, uradno suktnjo, keđar je v službi. Po nekaterih uradnijah je bilo že sedaj to v navadi.

(Dež. zbori.) V začetku meseca septembra pričnó dež. zbori svoje delovanje. Njih zasedanje pa ne bode dolgo.

(Javni zbor.) Kat. pol. društvo pri sv. Lorenci v slov. goricah ima na binkoštni ponedeljek, dne 21. t. m., javno zborovanje. Prijem bode g. dr. Fr. Jurtela, dež. poslanec in odvetnik na Ptuji, poročal o svojem delovanji v dež. zboru. Zborovanje bode v društveni sobi na c. kr. pošti v Juršincih ter se začne po večernicah. Odbor se nadja obilne vdeležbe.

(Premeščenje.) G. dr. Jož. Fraidl, c. kr. okr. sodnije pristav v Vrhniki, pride na enako mesto v Ptuji, g. Alf. Kapun, c. kr. avskultant, pa dobode njegovo mesto v Vrhniki.

(Ustanova.) Okr. zastop v Slov. Bistrici je sklenil v proslavljenje 40letnice cesarjeve ustanovo za jednega učenca na dež. vinarski in sadjarski šoli v Mariboru.

(Mašniško posvečevanje.) Nj. eksce-lencija, mil. knezoškof bodo sv. mašniške rede delili v dneih 12., 14. in 16. meseca julija. Posvečeni bodo ti-le gg. iz četrtega leta: Jakob Brglez, Fr. Cerjak, Jak. Cingljak, Jak. Kitak, Fr. Lekše, Jak. Marinič, Jak. Merc, Jan. Sušnik in Fr. Vračun; iz tretjega leta pa: A. Medved, Fr. Moravec in Janez Vreže.

(Kat. bukvarna.) Kat. bukvarna v Ljubljani ima te-le nove molitvene bukve na prodaj: 1. Molitev velik pripomoček k zveličanju. Spisal sv. Alfonz Marija Liguori, slovensko pa izdal ter ji pridal molitve pri dopoldanski in popoldanski službi božji, dr. Anton Jarc, prošt. Cena je knjigi, ki šteje 176 str. v 16°, v platno vezani 60 kr.

2. Dušna pomoč, spisal za bolnike J. Zupančič, šteje 558 strani in stane 1 fl. 25 kr., isto ceno ima potem

3. „Krščanski nauk“ za prvence, spisal J. Zupan šteje 48 strani ter stane 16 kr.

Vrhu teh knjig pa je še na razpolaganje raznih podob za spomin 1. sv. obhajila. Vse imajo slov. napise ter velja jih sto od 80 kr. do 6 fl. 50 kr. Bukvice pa tudi podobe so, kolikor gre nam sodba, vredne priporočnja.

(Slov. slovstvo.) Zbranih J. Stritarjevih spisov je prišel že 45. zvezek na svitlo v Kleinmayrjevi, J. Jurčičevih pa VII. zvezek v Narodni tiskarni v Ljubljani. Zadnji priobčuje dva romana „Lepa Vida“ in pa „Grof Erazem Tattenbach“, stane pa v platno vezan 1 gld. brez veza pa 60 kr. To je jako nizka cena.

(Plemenski biki.) Letošnje licenciranje in premijiranje plemenskih bikov se vrši za Vranski okraj v ponedeljek dne 14. maja dopoldne ob 10. uri pri „Pihelbirtu“ v Kapli. Licencirali se bodo le biki, ki so naj manj 1½ leta stari. Pri tej priliki namerava okraj kupiti troje bikov. Po premijiranji predava živinozdravnik g. Jelovšek o živinoreji.

Loterijske številke:

V Lincu 5. maja 1888:	58, 26, 68, 73, 72
V Trstu „ „	32, 30, 23, 64, 59

Za sv. birmo!

Velika zbirka molitvenih knjig v obeh deželnih jezikih lepo vezanih od 25 kr. do 8 gld. priporoča

Edvard-a Ferlinc-a

prodajalnica knjig in papirja

v Mariboru, gosposke ulice 3.

Vse molitvene knjige se lepo vežejo, vsa dela knjigovezna se izvršujejo v lastni knjigovezarni točno in cenó. 1-2

Naznanilo.

Neoženjen 32 let star spreten mežnar in organist, izvrsten pevec z dobrimi spričevali, želi takoj primerno službo nastopiti.

Kdo? to pové uredništvo „Slov. Gosp.“

Organist in mežnar

samskega stana, 26 let star, dober pevec, spre-menil bi rad svojo službo. Pisma se naj pošiljajo upravn. „Slov. Gosp.“ 2-3

Gospodu **G. Piccoli-ju**, lekarju „pri Angelu“
v Ljubljani.

Sprejmite izraz moje najskronejše zahvale za esenco, katera me je rešila bolezní, koja me je spravila skoraj na kraj groba. Strašne bolečine sem trpel v želodcu brez vsakega upa na olajšitev. Vedno hušej bolezní pridruži se še zlatenica. Ali jaz in mnogo mojih tovarišev dobilo je zopet popolno zdravje, in to le po Vašej nedosegljivej „Piccolijevej esenci“, za kojoj smo Vam do smrti hvaležni.

Josip Tomažić,

c. kr. orožniški vodnik v Pulji.

Javna zahvala.

Moje gospodarsko poslopje v Slovenji vesi št. 27 okraj Ptujski, mi je dne 15. apr. t. l. pogorelo. Bila sem zavarovana pri zavarovalnici „Dunajsko zavarovalno društvo“, katero je škodo takoj dobro vcenilo in mi danes že poplačalo po svojem glavnem zastopniku, g. Karolu Brezniku v Mariboru, Tegetthoffova ulica št. 32.

Primorana sem, da slavni dunajski zavarovalni družbi in tudi čast. glavnemu zastopniku, g. Karolu Brezniku izrekam svojo najpristrénejšo zahvalo in priporočam omenjeno zavarovalno družbo vsakemu, kateri si hoče dobro svoja poslopja zavarovati.

Slovenja ves, dne 28. aprila 1888.

Maria Friedl, posestnica.

Gospodarji!

Priporočam vam vsake vrste semena. n. pr.: detelje, trave, zeliša, cvetlice, gozdne in sadne peške. Tudi se pri meni dobi poljski gips 100 kilo za 2 gld.

Ravno tako se pri meni nahaja zaloga **Karbolineum Avenarius** kila za 25 kr., najboljšo mazilo za les, proti vsaki mokroti. — Za nizko ceno in pošteno blago sem porok.

M. Berdajs,
v Mariboru.

9—10

Lepi spomin za sv. birmo!

Se dobi v tiskarni sv. Cirila v Mariboru

„Duhovni vrtec“

ali

„Molitvenik“

za katoliško mladež s podukom za sv. birmo.

Vezan v črnem usnju z zlatim obrezkom brez kopče . . . . . gld. — 85

Vezan v črnem usnju z zlatim obrezkom s kopčo . . . . . — 95

Vezan v chagrin s tesnim okvirom in s križem 1.70

Vezan v chagrin z okvirom iz nikeljna 1.80

Posamezni iztisi po pošti 10 kr. več.

„Poduk za sv. birmo“

Cena 10 kr.

Živinski in kramarski sejem

bo v Lučah pri Gornjem gradu, dne 25. maja t. j. na den sv. Urbana. Kupce obilno vabi k udeležbi

3-3

Županstvo Luče, dne 21. aprila 1888.

Radenska slatina in kopališče z vodo bogato na „natru in lithiju“. Garodove poskušnje so dokazale, da je ogljikov kislen lithij najboljše zdravilo zoper trganje v udih.

Vsled obilja ogljikove kisline, natra in lithija rabi se slatina Radenska posebno pri: protinu, žolčji, mehurji in obistni bolezni, hemerodah, želodčni bolezni in pri nahodih sploh.

Radenska slatina je najboljša mizna voda

Popraseranje in nuročila pri oskrbnikstvu slatiniskem v Radenci

Popisi in ceniki zastoj in franko.

Kopelj, stanovanje, gostilna po cen.

26—26

Dobi se v vseh boljših specerijskih zalogah in gostilnah.

Krajevni in potovalni slovník avstrijsko-ogerske dežele,

sestavljen od

Josipa pl. Kendler in Leop. Siller.

Krajevni in potovalni slovník obsega vse vesi avstrijsko-ogerske dežele in vse železniške, poštné, parobrodne in brzojavne postaje z imeni železniških in parobrodnih podvetij, zato potrebna in imenitna knjiga za vsakega.

Krajevni in potovalni slovník, sestavljen po današnjih prometnih razmerah, posebno imenitna knjiga za c. k. vojake in vojaške uradnike, ker se v njej nahaja natančna lega vsacega kraja avstro-ogerske dežele, posebno važna tudi za poštné, železniške in brzojavne uradnike.

Krajevni in potovalni slovník ima posebno vrednost za vsakega odvetnika, bilježnika, sodnika itd., ker je pri vsaki vasi politični in sodnijski okraj pridjan, tudi za vsakega oskrbnika, fabrikanta, trgovca, popotnika im- in exportirja itd., ker je pri vsakem kraju pošta, železnica, oziroma zadnja poštna železniška postaja pridjana.

Krajevni in potovalni slovník

pride na svetlo v 30 zvezkih po 30 kr. ali cena za celo knjigo 7 gld. in se dobi pri vseh knjigarjih, kakor tudi pri založniku

Leop. Siller, Dunaj I., Grünangergasse 1.

4—10